

Cas: Medcom Advance, tecnologia innovadora per a la detecció d'infeccions. Joint-venture entre el grup de recerca Zeptonic (Zeptonic-URV) i Medcomtech

L'empresa Medcomtech, SA (Medcomtech), creada l'any 2002 centra la seva activitat en el subministrament en exclusiva de solucions i productes innovadors, especialment implants metàl·lics, pròtesis i dispositius d'última generació, en les àrees d'ortopèdia, traumatologia i neurocirurgia. El 2010 Medcomtech va sortir al Mercat Alternatiu Borsari (MAB) per accedir al mercat de capitals i així fer inversions i créixer, d'acord amb el seu pla estratègic. Al mateix temps l'empresa va iniciar el seu canvi estratègic, posant l'èmfasi en la innovació oberta, orientada a incorporar noves tecnologies de frontera com a plataformes del creixement futur. Fins aleshores Medcomtech havia establert un posicionament consolidat en el mercat de la cirurgia ortopèdica a Espanya, Itàlia i Portugal, però l'any 2013 es va fer evident la necessitat de canviar el model de negoci, basat en el subministrament llicenciat de productes, a un altre que es fonamentés a disposar de tecnologia i productes propis.

L'aposta per la innovació oberta va acostar l'empresa als projectes que es desenvolupaven a la Universitat Rovira i Virgili (URV) i al Centre Tecnològic de Química (CTQ), al grup de recerca Zeptonic (Grup de Plasmònica i Ultradetecció), liderat pel Dr. Ramón A. Álvarez-Puebla, investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), adscrit al CTQ. Una de les activitats d'investigació que va cridar l'atenció de Medcomtech van ser les que s'orientaven a generar mètodes per a identificar components químics en fluids, recerca basada en un sistema que permet conèixer l'origen de les infeccions a partir de la detecció instantània de microorganismes sense haver de fer reiteradament proves mèdiques ni subministrar medicaments innecessaris als pacients. Una de les necessitats bàsiques vinculades a les intervencions quirúrgiques ortopèdiques és disminuir els casos d'infecció. Es calcula que un 2% dels pacients que entren en un quiròfan pateixen infeccions i que 50.000 persones a Europa moren a l'any per complicacions relacionades amb les infeccions hospitalàries. Però no tan sols preocupen les morts per infecció, sinó també les complicacions que afecten la qualitat de vida dels malalts, especialment dels d'edat avançada, que obliguen a aplicar tractaments antibiòtics i a practicar noves intervencions. A part de les afectacions per al malalt, aquestes complicacions tenen un impacte important en el cost hospitalari.

A partir d'aquesta detecció, Medcomtech i la URV es van posar a treballar per trobar les fórmules de col·laboració. Després dels primers contactes, en què es van verificar i contrastar la robustesa i la fiabilitat de la tecnologia, s'inicià un procés que va durar vuit mesos per a formalitzar la constitució de la nova companyia, Medcom Advance, SA, (empresa derivada de la URV, un 75% de la qual pertany a Medcomtech i el 25% restant està repartit entre l'investigador responsable de la tecnologia, el Dr. Ramón A. Álvarez-Puebla (10%), la URV (5%), el CTQ (5%) i ICREA (5%). El procés de creació de la nova empresa va implicar la signatura del contracte de transferència per a l'explotació de la tecnologia. L'objectiu era crear una aliança entre institucions i empresa. Actualment (a mitjan 2014) el projecte està en fase de desenvolupament. El finançament d'aquesta fase, que requereix uns esforços d'inversió molt importants, prové en gran part de capital privat de Medcomtech i, en menys mesura, de préstecs CDTI (Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial).

El projecte reflecteix la voluntat de les institucions d'apropar les tecnologies desenvolupades pels seus investigadors a la societat, col·laborant amb les empreses explotadores; en aquest sentit, l'empresa explotadora remetrà a les institucions titulars dels drets de la patent uns cànon d'acord amb el que ha pactat en el contracte de transferència per a l'explotació de la tecnologia. Tanmateix, Medcomtech està convençuda que el valor del producte requereix la implicació de la URV i les altres institucions; per aquest motiu totes tres han decidit participar en l'accionariat de l'empresa derivada universitària Medcom Advance, SA, oferint-li el reconeixement d'empresa derivada de la URV.